

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

DUBEN 2019

Vagamundos

Pavel Liška a Jan Révai - dva dobrodruzi, kteří projeli Střední Ameriku na motorkách

JEDEŠ
TAKY NA
FUNTOM?

JASNĚ,
TOHLE SI NENECHÁM
UJÍT!

Jindřich Šídlo

známý komentátor a žurnalista

Circus Brothers + Alternativní sestři

parádní večer při muzice

Kavárna POTMĚ otevřeno od nevidim do nevidim

Planeta Česko - Marián Polák

nejen o unikátním dokumentu o životě kolem nás

Svitavy 9. - 12. května 2019

Čtyřdenní festival
pro všechny tomíky
od 16 let nahoru

Přednášky a workshopy

ovládání dronu, aplikace záchrana, rozdělování ohně pomocí luku, lasování, žonglování, fotografování, Česká televize - zákulisí natáčení Zpráviček, netradiční sporty, jízda na koloběžkách, bubnování a nepřeberné množství dalších.

**ALE HLAVNĚ
TAM BUDEME
MY, TOMÍCI!**

Bud' u toho s námi! Sleduj www.fun-tom.cz

foto: Václava Hušková-Unčida

OBSAH

duben 2019

- str. 4 Dříve a dnes – Klub lesní moudrosti
Vratislav Florián
- str. 5 Dříve a dnes – TOM Kadet,
Míra Hepnar
- str. 6-8 Dříve a dnes – TOM Průzkumník,
Karel Závadský – Hroch
- str. 9 Dříve a dnes – TOM Tuři,
Soňa Rokytová
- str. 10 Lektorský kurz,
Lucie Krowiarzová
- str. 11 Co nového v TOM Kamínek,
Hana Paňáková,
- str. 12 Jak jsem jel s Kadetama na
Benecko, Míra Hepnar,
Tomická zábava v Otrokovicích,
Petr Blahuš
- str. 13 Běh pro Světlušku,
Anežka Klabanová
- str. 14 Vítání jara na Rezavce,
Karel Závadský – Hroch
- str. 15 TOM Dumánci v zahraničí,
Lukáš Dumský
- str. 16 Novinky z ČRD, Ondra Šejtka
- str. 17 Vlci v Srní, Kristina Beránková
- str. 17 Jarní novinky na chalupách
- str. 18 Les plný zvířátek, Matěj Stolín
- str. 19 Helsinky stojí za to,
Tomek Hurt, Ondřej Šejtka
- str. 20 Nejstarší dochovaná značená trasa,
Petr Přílepek
- str. 21 130 let starý Turista míří na Čeřínek,
Ladislav Jirásko a Petr Teringl
- str. 22 Týpí jako domov, Kateřina Pejšová
- str. 23 Mikešovo nožobraní, Jiří Lukeš
- str. 24 Milda 60, Mauglí – Pavel Pakosta
- Sám o sobě, Mára Kuskov
- str. 25 Zprávy z ústředí
- str. 26 Ohlasy
- str. 27 Kusalíno, Jiří Chour

Šablony pro tomíky

Šablona je slovo úřední a technické a spíš protivné. Přesto říkáme: **pojďme teď podle šablon dva či tři roky žít!** A evropsky k tomu! Jak se to dělá? Třeba když dva vedoucí nachystají společně program pro deset hodin oddílových či družinových schůzek.

Anebo jednodenní výprava. Bude-li inovativní, pojednána novou metodou, promění se **v projektový den mimo klubovnu!**

V rámci víkendové výpravy pak třeba vytvoříte čtyřhodinový blok programu zaměřený na přírodu, techniku, rukodělné aktivity...

To jsou šablony. Ústředí v půlce dubna podalo žádost o dotaci v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, která by mohla naše spolkové aktivity trochu nakopnout a přinést do oddílových kapes slušný peníz navíc. Držte nám palce, ať projekt dobře napíšeme a můžeme celý *šablonový podnik* spustit od ledna příštího roku. O podrobnostech se dočtete na spolkovém webu.

Ondřej Šejtka, Tomáš Novotný

Dříve a dnes

V letošní roce slavíme třicet let od listopadu 1989. Výročí, které stojí za povšimnutí i zamyšlení. Oslovili jsme proto několik našich vedoucích s prosbou o odpovědi na dvě anketní otázky. Zde jsou odpovědi prvních čtyř.

Anketní otázky:

- 1. Jak vzpomínáš na oddílovou dobu předrevoluční? Jak se ti pracovalo s oddílem, za čím se rád ohlížíš a za čím ne?**
- 2. A co dnes? Svobody při vedení dětí máme velku dost! Čeho se nám nedostává – a co nám naopak nová doba přinesla dobrého?**

ovládané lampy, které mohou svítit až šesti různými světly. A když ještě k tomu vymyslíte zajímavý příběh, jsou děti nadšené. Veškeré tiskoviny si připravíme na počítači, nakopírujeme jakékoliv množství. Každý má mobilní telefon, všechny bolítky a příkoří okamžitě konzultuje s maminkou... nezaskočí je už ani to, že ve stanech není elektrina.

Dostáváme nemalé dotace, mnohdy nejen od naší mateřské organizace, ale i od obcí či měst, možná i krajů. Na vyúčtování vám ale obyčejný sešit již nestačí. Dnešní

Klub lesní moudrosti

Jako první odpovídal Vratislav Florián – Hroch, vedoucí roudnického Klubu lesní moudrosti. Oddíl úspěšně vede se svou ženou od roku 1986.

Na dobu předrevoluční vzpomínám celkem rád. Nikdy jsme nehlásali žádnou ideologii, věnovali jsme se hrám v přírodě, táboření a výletům. Měli jsme vždy štěstí na nadšené a skvělé děti. Byli jsme pionýry jako řada z nás, myslím. Táborové hry jsme vymýšleli podle Foglarových knížek, které bylo velmi těžké sehnat. Jediným kontaktem mezi dětmi a rodiči na táboře byla pošta – dopisy. Neměli jsme jako oddíl žádné dotace ani materiál, stany byly většinou vlastní.

O nějakém kopírování (tiskovin všeho druhu) jsme si mohli nechat leda zdát. Táborové peníze jsme malovali ručně. **Kdo měl možnost kopírování, byl podezřelý.** Při vyúčtování tábora jsem se jednou málem ocitnul na pranýři, že jsem nezaúčtoval prázdné láhve od šťávy jako příjem do pokladny – zachránilo mě tehdy, že již na trhu byly láhve plastové...A proč kupuji

dvaatřicet koblih, když nás je jen třicet? Dnes je to jen úsměvná historka. Škoda, že černobílé fotografie již pomalu blednou a ztrácejí se.

Ale čas letí. Svobody máme víc než dost. Technika, kopírky, elektronika, vše je dnes dostupné. Na co si vzpomeneme, to většinou není problém. A máte-li v oddíle šikovného kolegu, máte vyhráno. Od vlastních kreditních karet přes čipy

děti je daleko těžší zaujmout, někdy hru vzdávají při první prohře.

Uspořádat tábor je také složitější. Na vedení a archivaci potřebné dokumentace už nestačí obyčejná skříň ve sklepě. Bez nadšení vedoucích se to neobejde.

Opět máme štěstí na děti. Je jich sice méně, ale chodí k nám do oddílu rády. Všichni naši vedoucí i instruktoři vyrostli v oddílu. A úžasně sestříhaný táborový film je prostě BOMBA, která vám dodá energii pro další činnost, která zažene chmury, protože *to stojí za to.*

*Vratislav Florián Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem*

Míra Hepnar je vedoucím Kadetů z Červeného Kostelce. Mezi tomíky jsou od roku 2006. Kadeti milují vodu, sjíždějí řeky, navštěvují bazény, potápějí se. Voda je jejich živl.

TOM Kadet

Na dobu „před tím“ samozřejmě vzpomínám s mírnou nostalgií. **Lesy byly hustší, nebe modřejší, děti hodnější, řeky měly víc vody a my víc sil.** Spolupracovali jsme tenkrát se Svazarmem při výcviku ploutvového plavání a v tomto sportu jsme v rámci kraje dosahovali poměrně slušných výsledků. Všude jsme potkávali dobré lidi, vládla pohoda.

Měli jsme na sebe i na oddíl dostatek času a úžasně nás to bavilo i naplňovalo. Jen těch prostředků, financí i materiálu se nedostávalo. Pro dopravu dětí jsme používali dvě vozidla Š 1203 mikrobuse, a protože **tenkrát nebyly děti osoby, ale mohly se vozit do váhy užitečného zatížení, vešel se nám tam celý oddíl.** Odplavali jsme za tu dobu spoustu závodů, spluli kdekou řeku a procourali hodně kopců, hor a lesů.

Vzpomínám na tu dobu s láskou a bez nenávisti. Že jsme se nedostali všude tam, kam nás napadlo, a že se nám to občas někdo snažil znepřijemnit? Tož taková byla doba.

A co dnes, aneb v době „po tom“? Najednou jsme mohli skoro všechno. Chvilí trvalo, než jsme se s tím naučili zacházet a žít. Ukončili jsme závodní činnost, ploutvové plavání jsme ponechali jen jako kondiční trénink a rozhlédli jsme se po světě. Byl to čas úžasných objevů a hrdinských skutků. Projeli jsme s dětmi cizí země, sjeli velké řeky známých jmen, vykoukali se v moři. Naše tábory mohly být bohatší o velké hry, putování, příběhy. Ale doba nepřinesla jen to bezvadné.

Hlavní problém, mimo stálého nedostatku financí, je to, že najednou lidé, kteří by mohli pracovat s dětmi, mají nějak málo času. Stále se řeší uvolnění vedoucích na pravidelnou činnost, odborné kurzy, akce, tábory. Uvolnění nebo do-

konce refundace mzdy od zaměstnavatele je snem. Chybí ty ruce, které by pracovaly přímo s dětmi, řeší se škola, práce, soukromí. Děti mají víc možností a lákadel, takže jim někdy pravidelná, systematická práce oddílu trochu překáží při sezení u počítače nebo při držení mobilu.

Musíme se s tím naučit žít. Suchou stezku a slunce v duši!

*Míra Hepnar,
TOM Kadet, Červený Kostelec*

TOM Průzkumník

TOM Paprsek

Karel Závadský-Hroch je vedoucím oddílu již od roku 1978. Nejprve vedl TOM Průzkumník, roku 2004 potom založil v Ostravě další oddíl – TOM Paprsek. Má tedy na co vzpomínat!

Jak jsme vedli oddíl před revolucí a jak po ní? **Z mého pohledu vedoucího se to nejdůležitější v mém životě nezměnilo. Pořád mám kolem sebe děti a mladé lidi, holky i kluky, kteří mají zájem společně trávit svůj volný čas s naším oddílem.**

Hrát hry, učit se všechny možné dovednosti, jezdit tábořit na srazy, na chalupy, řídit spolu v tělocvičně, na skalách nebo na stěně, v bazénu, jeskyních a na táborech. Jsou pořád stejní. Věří vám a vydrží léta v oddíle, pokud je berete jako sobě rovné kamarády, nelžete jim a jednáte s nimi na rovinu. Ze vztahu vedoucí-člen se postupem doby často, aspoň u nás, stává přátelství na celý život. Je to prima.

Když to proberu důkladně – já vlastně nemám, až na pár výjimek, skoro žádné kamarády ze své generace. Mými kamarády jsou bývalí kluci a holky z oddílu a za ty roky je mám jako svoji druhou, velkou rodinu. Vodí nám do oddílu svoje malé děti, a tak to vlastně nikdy nekončí. Jsme už zavedená firma!

Pořád připravuji schůzky a výpravy – stejně, jak když jsem začínal s družinou Vlků v roce 1974/75. Hrajeme - a je pořád baví stejné hry, soutěže, oddílové rekordy a zkoušky, jako je bavily kdysi, před těmi pětáctýřiceti lety.

Jsem sice o trochu víc a dříve utahaný, než před čtvrtstoletím, kdy jsem byl o třicet kilo mladší, ale jde to, protože to má smysl a člověk cítí, že má pro co žít a že mě

pořád berou. Jinak bych už skončil.

Jediné, co mě vždycky rozhodí je, když se dozvím, že někdo z mých oddílových dětí odešel navždy. Víím, že na naše setkání veteránů jich už nedorazí 13 – je to strašné číslo, když je léta všechny dobře znáte, jako malé děti plné života a snů, nebo začínající vedoucí...A to jsou jen ti, o kterých víím!

No a co se změnilo? Všechno ostatní kolem. Před rokem 89 jsme nemohli sehnat nic, co jsme chtěli a potřebovali.

U mě, tehdy v Průzkumníku, jsem to řešil jednoduše - co není k sehnání, se prostě vyrobí. Z celtoviny, pro kterou jsem jezdil vlakem z Ostravy do Lomnice nad Popelkou a kupoval jako odpad a posílal v patnáctikilových balících domů, jsme si ušili bundy, stanové dílce. Později dokonce i 15 týpí na tábor v roce 1990 ve Dvorcích, 50 stanových dílců na 25 stanů na podsady v Čermné na LT 1991, když jsme vrátili pionýrům jejich **osady**.

Všechno jsme si s klukama tehdy dělali sami - podsady, táborovou kuchyni, mosty, sekali jsme táborové louky kosou! Sekáčky a křovinořezy nebyly. Dřevo na všechny stavby i topení se řezalo ručně, ani motorovku jsme neměli. A šlo to!

Schůzky jsme měli po družinách od pondělka do čtvrtka – ano, 4x týdně! Skoro každý víkend se jezdilo ven. Kluci ve vedení, co dostali důvěru, makali sami, ať už to byl Šíp, Prófa, Apík, nebo Stryk a po nich další a další mladší vedoucí, kteří dorůstali. Pak přišly i naše vlastní děti - obě dcery v oddílech vyrostly a nepoznamenalo je to myslím negativně, protože jezdí na tábory pořád dál a dál vedou program, aniž bych je nutil nebo ukecával.

Uvědomil jsem si vlastně ten neskutecný kolotoč života v poklusu, jak těch pětáctýřicet let s mými oddíly uteklo. Sedl jsem si tuhle jednou a spočítal dny podle fotek z akcí, co jsem byl jen s oddíly. Od září roku 1976, kdy jsme to začali číslovat, do konce roku 2018. **Došel jsem k tomu, že je to 2358 dnů! Takže jsem vlastně prožil dohromady skoro sedm let života na výpravách a táborech - a to nepočítám schůzky a stovky hodin u šicího stroje a u zvětšovačku při výrobě fotek.**

Jsem opravdu rád, že jsem s oddílem vstoupil do Asociace TOM ČR. Díky Pírářovi hned, jak se tady v ČR tvořila. Po letech chaosu a různých možností, kam s oddílem jít.

Vážím si toho, že moje tehdejší vedení oddílu nechtělo po revoluci do Junáka, kde jsem já začínal jako vlče v roce 1969 a měl jsem k nim tedy tehdy hodně blízko. Vždyť jeden z mých vzorů a celoživotních přátel, kromě Karla Líby z BVÚ a Jaroslava Foglara, se kterým jsem si kdysi psal, byl Píro- skaut tělem i duší, vedoucí legendární Ostravské Osmačtyřicítky, se kterým jsme strávili mnoho večerů rozhovorů na toto téma. U něj jsem si také cenil ten nadhled a takovou tu vznešenost,

že mi nevnucoval svoji pravdu a nepřesvědčoval o správnosti cesty jen u skautů. I to byla škola demokracie a svobodného rozhodování. Proto skautům stále fandím a mám mezi nimi hodně přátel. Vždyť i Hihňa, současná tisková mluvčí Junáka, s námi byla zamlada na táboře v Čermné.

Asociace TOM v čele s Tomášem Novotným se vypracovala na organizaci, která poskytuje nám, vedoucím, opravdu bezvadný servis a nikdy bych už za jinou organizaci neměnil, i když někdy vypěním.

Líbí se mi, že ústředí svým vedoucím věří, že vše, co je podle zákonů této země pro práci s dětmi nutné, si sami zajistí a dává jim volnost – v tom cítím tu svobodu. Můžeme si program dělat podle sebe, jak to komu vyhovuje. Nikdo mě nekontroluje, nenutí do kravin a brigádnických hodin.

Kdo zažil za komančů procedury schva-

zakáže mi pracovat s dětmi, že se mi něco nelíbí - můžeme si své názory vyříkat, třeba na sněmu při besedě o stanovách, ale i tady respektuji názor většiny. Člověk potřebuje tříbit názory a poznat i jiné pohledy na problémy.

Další věcí, která se změnila v posledních letech zcela zásadně, je rozvoj v komunikaci a technice vůbec. Mobil má dnes už skoro každý. Kdysi jsme měli v oddíle **pavouka**, zprávy jsme vyřizovali jeden druhému. Psali jsme si dopisy jako otevřenou listovní zásilkou za 50 haléřů, tisknul jsem pokyny na ormigu (lihová kopírka) nebo na průklepový papír přes kopíráky po deseti kopiích! Pětkrát psát celou stránku na psacím stroji bylo na prášky. A cyklostyl? Špinaví jsme byli od těch papírů...fuj! Tehdejší naše sešitové kroniky–Pegasy byly vlastně info noviny, kam jsme si psali, co a jak bude, zhodnotili akci – na schůzkách se to přečetlo.

Teď máme maily, webovky, SMS, FB, zprávy chytré mobily, kopírka mi vytiskne, co chci a rozdám to dětem. Už posíláme rodičům i SMS, v kolik kterým spojem dojedeme z akce, tedy pokud České dráhy

tradičně nezklamou, z výpravy (z deseti akcí jsme měli 7x zpoždění více než 15 minut!). Pokrok nezastavíš.

Kdekoli a kdykoli můžu zavolat pomoc, kdyby se někomu něco stalo. Je to pohoda a obrovská pomoc.

Jsem asi jiný. Nechápu tak trochu debaty na téma mobily na táboře ano nebo ne a urputnou paní Jílkovou na toto téma. Máme jednoduchá pravidla - mobilní provoz je v době odpoledního klidu, kdy si kdokoli může z táborového mobilu komukoli zavolat, jinak je tu program. Mnozí sice mají svoje mobily, ale zásuvky na dobítí v lese tak nějak na stromech nenajdeš, tak po vybití baterek to stejně nikomu nefunguje a dobíjet šedesát mobilů na jednu zásuvku na LT prostě technicky nejde.

Je bezvadné, že se dají sehnat nyní peníze na činnost z různých zdrojů. Kdo chce, funguje a snaží se, sežene. Pomáhají nám sponzoři z řad rodičů, napíšeme projekty na město Ostrava, která má dobrý systém dotací, podpoří nás obvod, zkusíme štěstí u nadací- třeba ČEZ, píšeme projekty zaměstnaneckých grantů

lování táborů městskou radou Pionýrské organizace SSM, revize táborů a jiné zrudnosti včetně kontrol MěV KSC a SSM, zejména tady u nás, v mamulovské Ostravě osmdesátých let ví, o čem mluvím.

A po revoluci? Mám mnohdy na některé věci – ať už to byl herberk, politické názory na webu asociace, vyvěšování tibetské vlajky nebo jiné ptákoviny, co se v Roztokách někdy zrodí, jiný názor, který jsem prezentoval svými maily. Mám svůj pohled na svět, mnohdy odlišný a díky tomu, že dělám 35 let v huti, jsem asi prudší, než ostatní. My jsme si tady holt zvykli říci na rovinu, co si myslíme – za to se omlouvám – jiný už nebudu. To je právě to, co jsme kdysi nemohli - když jsi měl jiný názor, byl jsi rebel, oportunista a člověk na odpis.

Tady cítím také tu svobodu - nikdo mě nevytloučí za to, že jsem něco řekl, ne-

sta úspěch a to jezdí jen ti skalní, krom BVÚ Čmoudíci, Průzkumník, Zlaté šípy Valmez, 30+2, Sedmička, Hlučínáci a pár oddílů v počtu družin. Vše záleží na vedoucích. I na srazech TOM na Ostravici je vidět pokles. Vždyť i já vlastně kdysi začal s družinou, protože jsem chtěl vyhrát sraz! To byla ta prvotní inspirace. S postupem doby jsem poznal, že nejde jen o to vyhrát sraz, ale mít dobrou partu lidí kolem sebe. Paradoxem je, že sraz jsme vyhráli jen tehdy, kdy já byl na manévrech ve Zvolenu a Očko s klukama tehdy v roce 1986 převálcovali všechny. Bylo to jen jednou, ale potěšilo mě to.

Taky jsem se snažil mezi tomíky získat lidi kolem. Přivedli jsme kdysi do asociace TOM Červánky a pomohli jim, jak jen to šlo. Naši starší si založili TOM Veteráni, když jim byl Průzkumník malý a později i TOM OSSAKO. Pomohli jsme rozjet Janě Dvořáčkové i její poslední oddíl - TOM Zá-

AMO Ostrava. Někdy to nevyjde, někdy ano. Ale pořád je to lepší než čekat, že máte nějakého kamaráda soudruha někde ve výboru, co vám něco přistrčí, že budete aktivní.

Nejdůležitější je pro mě jistota dotací přes asociaci – přímá dotace, klubovna, táborová dotace, na školení, na materiál - to je k nezaplacení. Díky těmto dotacím už celých patnáct let existence Paprsku rodiče platí jen tradičních 200,- Kč příspěvků ročně a tábory na 15 dnů jezdíme už mnoho let za 3000,- se vším všudy a dopravou autobusem.

Takže bych to shrnul - do revoluce to bylo fajn, protože jsme dělali něco, co se příliš soudruhům nelíbilo, a dávali nám to celkem často dost sežrat, že zavádíme skauting do pionýrské organizace, ale všechny to tak nějak o to víc bavilo.

Po revoluci je to zase prima. Nemusíme dělat to, co nechceme. O to více musíme dělat kvalitní programy a akce

pro děti, protože kolem je hodně velká nabídka činností, konkurence, co mohou děti dělat ve volném čase. Ti, co to flákali, skončili.

Se snižováním počtu oddílů asi nic moc nenaděláme. Už se těžko najde někdo, kdo chce prostě s oddílem pracovat zadarmo, pro zábavu. Já to prostě tak cítím.

Děti si myslí, že jsme jako vedoucí placeni někým shora. Pro mnohé moje pubertáky to bylo objevné, když se dověděli, že to dělám jen ze své vůle a zadarmo, jako koníčka. Hodně mi to tehdy pomohlo, protože to zlomilo i ty tvrdáky a sprejery v našich řadách a vyměkli - další roky byli úplně normálními lidmi. Hodně schopných lidí odešlo do středisek volného času, kde dělají totéž, ale už ne zadarmo.

Setkávali jsme se kdysi na srazech a to byla motivace něco dosáhnout a být lepší. Na srazech ale ubývá lidí. Kdysi jsme se na Podzámčí na srazu BVÚ scházeli v počtech kolem šesti set. Poslední roky je tři

lesák. Věnoval jsem jí tehdy vybavení – batohy, stany a spacáky pro dvacet lidí a první rok jim pomáhal i na schůzkách a jel s nimi i na tábor v Čermné.

Klubovnu sháněla kdysi děcka z Bludného kruhu Jirky Kocicha. Poskytli jsme jim naši klubovnu na Stadické, později přešli k nám. Posledním uloveným byl TOM Letokruh z Klokočova – parta, která si od nás půjčovala tábor v Olšovci.

Bohužel, když z oddílu odejde hlavní vedoucí – ústřední postava, oddíl skončí nebo jen živoří. Myslím si, že málokdo z nás si vychovává nástupce a připravuje oddíl na to, že odejde.

Možná, že jsem svými odchody, vždy několik let avizovanými, tak trochu donutil své nástupce začít něco dělat.

Karel Závadský - Hroch,
TOM Paprsek, Ostrava

TOM Tuři

Soňa Rokytová je velmi nadšená a aktivní vedoucí olomouckých Turů, oddílu, který krom své bohaté turistické a tábornické činnosti zvládne ještě organizovat tábory pro děti z Ukrajiny.

Jak vzpomíná na předrevoluční dobu?

V klubovně, kterou nám věnoval národní výbor, jsme měli jeden kulatý stůl, kolem židle, skříňku a kamna na uhlí. Než se klubovna vytopila, bylo po schůzce. Ale chodili jsme tam všichni rádi. Kromě schůzek a výprav jsme se těšili na každoroční okresní sraz v Náměšti na Hané, kde

se louky v okolí amfiteátru proměnily na víkendové stanové městečko.

S úsměvem vzpomínám na dobu, kdy jsem „rozmnožovala“ na psacím stroji oddílový časopis Trampíček. A volno na tábor? Nebyl tenkrát problém pro ty, kteří pracovali celoročně s dětmi čerpat refundaci.

A srovnání dob minulých a dneška? Čeho se nám nedostává – a co nám naopak nová doba přinesla dobrého?

Máme naprostou volnost při vedení dětí. Svobody máme dost, ale umíme s ní nakládat? Většina dnešních dětí neumí

improvizovat. Bravurně ovládají chytré telefony a elektroniku, ale když se jich zeptáte, které stromy znají, tak váhají. Ale i přesto se dětem snažíme předat něco málo z toho, co sami umíme.

Dnešní děti nejsou horší než ty, které byly v oddíle před třiceti lety. Jsou jen jiné, ale oči jim září stejně.

*Soňa Rokytová,
TOM Tuři,
Olomouc*

Lektorský kurz

Na stránkách Asociace TOM jsem si všimla nabídky lektorského kurzu. Řekla jsem si, že toto je něco nového, neprobádaného a přečetla jsem si pár řádek informací ke kurzu. Hned na první dobrou mě zaujal. I přesto, že jediný, koho jsem znala, byl Permon, tak se nabízelo pouze: **Je to jasné, jedu tam!**

A jak probíhal samotný kurz? Dorazili jsme do Bedřichova u Lysic mimochodem: skvělé ubytování. Hned jako první nás překvapilo nečekané množství sněhu. Koho by to asi napadlo v zimním období! Sníh až po kolena a namrzlá cesta udělaly své. Mé první kroky do chalupy, které následovaly po větě *se nebudu divit, když budu první na zemi*, vedly jak jinak než rovnou na zem. A takto pokračoval i celý a především velmi zábavný víkend...

Permon s Frodem hned ze začátku nastavili laťku dosti vysoko. Permon jakožto lektor Pepa vyskočil na stůl *ala laňka* a ani jako Maruška nebyl marný – předvedl nám něco k osobnosti lektora. Celý víkend pak neodpoutala pozornost účastníků ani Frodova veverka v minisukni - naše motivace a obsah bloku tak byly jasné. Další super lektorkou byla Kačka, která nás nechal ani chvíli v klídku a dala tak zabrat nejen našim mozgovým závitům (při vysvětlování se někteří projevili jako opravdu velcí stratégové), ale taky jsme se pořádně protáhli. Abychom nezakrnhli v lavicích, proběhli jsme se po lese při dvou akčních a velmi napínavých hrách, ze kterých jsme se vraceli dosti nadšení. No a abych nezapomněla na kuchyň, tak tam se čarovalo o sto šest. Chemik a Košta?? Ooooo, jak příznačné to přezdívky pro kuchaře, pobavilo nás hned zpočátku. Opak byl ale pravdou, vyvažovali nám jedna báseň.

Mohu-li mluvit za ostatní, pak byl celý kurz opravdu vydařený. Každý tak odjížděl s odpověďmi na opravdu velmi velmi rozsáhlé téma: LEKTOR a LEKTOROVÁNÍ. Kdo je lektor? Jaký může být lektor? Jaký by měl být lektor? Co mě k lektorování motivuje? Jak správně lektorovat? Jaké jsou metody lektorování? Tipy a triky lektorování. Vše naprosto úžasně shrnula Soník:

Co je to lektorský kurz? Víkend plný informací, které si na místě vyzkoušíte. Roznesete infekční nemoc po lese a přitom se přejíte banány, poznáte stejně naladěné vedoucí, se kterými si vyměníte zkušenosti z oddílové praxe. Zaspíváte si, vytvoříte model ideálního vedoucího, bráníte Kamelot před zvědy a odjíždíte domů plní energie.

Lektorský kurz více než doporučuji. Je to smysluplně strávený víkend s přílivem nových zkušeností, rozšířením vědomostí a dávkou motivace k lektorování

Lucie Krowiarzová,
TOM Hogan, Ostrava

Co nového v TOM Kamínek

První akcí Kamínku v letošním roce byl karneval, který děláme během pololetních prázdnin. Letos se sešly princezny, zvířátka, čarodějky, dokonce i krokodýla jsme tam měli a přiběhli i indiáni. Maková panenka nám zatančila a navštívil nás i král Miroslav. Pro děti byla připravená velká tombola a každý vyhrál i několik cen. Než jsme se nadáli, byl večer a konec karnevalu. Pořídili jsme společné foto a už se těšíme na příští rok.

Na přelomu února a března vyrazil Kamínek na příměstský tábor. Tábor byl podpořen programem Evropské unie, Evropským sociálním fondem a Operačním programem Zaměstnanost, který máme na tři roky a uspořádáme celkem devět táborů. Pro děti jsme měli připravený zajímavý program. Zacvičili a zahráli jsme v tělocvičně TJ Chropyně různé míčové hry, navštívili muzeum v Kroměříži, kde jsme byli pozváni na výstavu historickým kostýmů a mohli jsme si je s dětmi i vyzkoušet a vyfotit se v nich. Děti si zkusily psaní i brkem a lepení různých obrázků. Moc se nám to všem líbilo.

Také jsme navštívili Městský úřad v Chropyni, kde nás přivítala naše paní starostka Ing. Věra Sigmundová a celým úřadem nás provedla a také dětem rozdala sladkosti. Nesmím opomenout i zdravotní kurz první pomoci, který vedla naše táborová zdravotnice Zuzanka. Měla vše velice pěkně připravené, děti si na medvídkovi vyzkoušely první pomoc a obvažovaly si různá zranění i zlomeniny.

S Kamínky jsme se vydali i na správu majetku města Chropyně. Tam na nás

čekala usměvavá paní Buráňová, která nás celým úřadem provedla. Na nádvoří na nás čekal pan Konder, který dětem předvedl různé stroje, jako traktory, sekačky na trávu, pluhy na sníh atd. Děti byly nadšené, že se mohly posadit do těchto strojů, zatočit volantem nebo zatroubit. No a už tu bylo poslední odpoledne a další karneval. Představily se nám různé masky, také si děti rádně zatancovaly, zazpívaly, no prostě se bavily. **Tak to má být, děti si mají hrát, být veselé a usměvavé.** Závěrem dostaly pamětní diplomy a na památku malou pozornost.

Během týdne děti dostávaly diplomy za hry a soutěže. Věnovaly se i výtvarné činnosti, namalovaly pěkné obrázky, které jsme vystavili na nástěnku. Stravovat jsme se chodili do školní jídelny a paní kuchařky opravdu velmi dobře vařily. Na závěr bych ráda poděkovala všem, kteří se o tento tábor zasloužili.

*Hana Paňáková,
TOM Kamínek, Chropyně*

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Jak jsem jel s Kadetama na Benecko

Stojím u hromady batohů a všelijakých divných prkýnek. Prý jedem na hory a budem lyžovat. Počkej, to si užiješ, říkali vedoucí. Já mám takovej pocit, že sem nepatřím. Dyť jsem stál na lyžích jen jednou. A to včera, v obýváku na koberci. Jenže to už se ta hromada zbytečných věcí nějak naskládala do dvou kár, nás jak sardinky nastrkali do autobusu a tradá. Tak, teď už se nedá fakt nic dělat. Zádumčivě pozoruju, jak se svět za okny mění, ani nemám chuť vytáhnout mobil. Jedeme furt nahoru, kolem nás jsou nasednou kupy sněhu a obrovské sjezdovky, na kterých rolby připravují večerní lyžování. A na mě jdou zase černé myšlenky.

Než jsem propadl úplné depresi, jsme nahoře, otevrou se dveře a my se vrháme do sněhu. „Neřvěte“, řvou vedoucí. Po-

padnu batoh, který jsem ale úplnou náhodou našel v kupě jiných věcí a cpu se. To neuvěříte kam. Do školy! Tam mám bez telefonu, tabletu a bez televize přežít tři dny! Lyže schválně nechám venku, on je někdo uklidí, a když budu mít štěstí, tak ukradne. Neukradl, uklidil.

Časně ráno, po nesmyslné rozcvičce venku, mě odvedli na šílený prudák a říkali, že to je cvičná dětská sjezdovka. Tam mě zacvakli do lyží. Podle všech nemožných rad jsem pak celé dopoledne klouzal, padal, vstával, držel se všeho možného a řval hrůzou. Dopoledne se to opakovalo, jen s tím rozdílem, že ty chvíle, když jsem právě neležel, se začaly prodlužovat.

Občas jsem měl i čas juknout okolo. Viděl jsem, jak po svahu letí Miki, obloučky točí Žízala a jak se zrovna rozplácnul Mimoň. No, bylo to hustý. Ten večer jsem si už lyže uklidil sám. A fakt, docela jsem se těšil na ráno, až to zase rozjedu.

Ráno nás vyhnali v plavkách do sněhu, prej, abychom si ho užili, jako by ho nebylo všude dost. A po snídani na kopec. Tentokrát mě přešoupli na Barču a to už je opravdová sjezdovka. A já zjistil, že už mě občas i jedou lyže tam, kam chci. Klukům jsem už skoro stačil.

Dopoledne mě ještě teda jednou tahali z potoka a jednou ze sítě, ale odpoledne jsem se už mohl postavit na start kadetského závodu ve slalomu. A fakt jsem dojel až do cíle. No, na medaile to teda ještě nebylo, ty si rozdělili jiní oddíloví borci. Zlato v mé kategorii Kolumbus, stříbro Filda a bronz Miki. Ve střední dostal zlato Marťan, stříbro Zojka, bronz Jabo a v tý nejstarší zlato Jiřa, stříbro Turbo a bronz Krtek. A já jsem večer ještě zvládnul poslední, večerní lyžování při světýlkách. A tak jsem v Kostelci na busáku hrdě hlásil: „Mami, tati, já už to umím.“ Za nejménovaného malého Kadeta zapsal

Míra Hepnar,
TOM Kadet,
Červený Kostelec

Tomická zábava v Otrokovicích

Otrokovičtí tomíci si vyrazili z kopytka a uspořádali originální taneční zábavu. Jednotícím prvkem tancovačky byla škola a vše kolem.

„Mami, proč nás dneska hlídá babička?“, ptá se malý Lexík své maminky. „Lexiku, vždyť jsem ti přece říkala, že jdeme s tatínkem na tomickou zábavu“, odpovídá netrpělivě maminka, která si zrovna váže do vlasů mašli. „A proč si s sebou bere taťka takovou starou aktovku?“, nechápe Anička, která právě přišla z koupelny. Tatínek, který už je nachystaný a čeká na maminku, zvědavě dcerce odpovídá: „No to je takový převlek, téma té zábavy je škola, víš.“ „Tak to nechápu,“ kroutí hlavou Lexík, „kdo by chtěl v sobotu myslet na školu...“

Tak to vypadalo v Otrokovicích v mnoha domácnostech. Všichni tito študáci se sešli na ZŠ Sokolovna, vyučování začalo v 19:00 (opozdilci byli zapsáni do třídní knihy). Celý ročník zaujal výstup „šprta“ Lexíka a flákačky Kačky. Následovalo vystoupení taneční skupiny Lišky. Odbila pátá a taneční náladu rozproudila školní kapela Gaudeon band.

Všichni si užívali zábavu Kdo chtěl, mohl si v bufetu koupit klobásu nebo chuťovky a ti nejodvážnější se šli podívat do laboratoře, kde probíhala destilace, zkoumání a ochutnávání různých nearomatických hydroxyderivátů uhlovodíků. Bohužel všichni zapomněli, že po přestávce bude ústní zkoušení z dějáku. Pan učitel Skalník chtěl dát dokonce celé třídě test, ale nakonec jen vyzkoušel jednu, ne moc připravenou začku, slečnu Babišovou. Všichni si po zkoušení oddechli a pokračovali v tančení. Ne však na dlouho. Kdo by se mohl bavit, když ho poslední hodinu čeká fyzika?

Noční běhy pro Světlušku se letos běžely postupně v Plzni, Praze, Brně, Olomouci a Jihlavě. Například v Praze ve Stromovce se padesátka tomíků (TOM Kulíšci, TOM Veverk, TOM S.T.A.N., TOM Robinsoni, TOM Zuřivý čolek, TOM Stará garda a Tomáš Novotný) nezalekla veliké zimy a běžela pro dobrou věc. Mozaika pěkných zážitků: 5000 rozsvícených čelovek, reflexní šátky s hořcem, dobrý koncert na startu, Průmyslový palác pražského výstaviště. Příští rok běžíme zase!

Anežka Klabanová,
TOM Robinsoni,
Poděbrady

Naštěstí měl docent Janeček připravené zajímavé pokusy, i když se některé takřka vymykaly fyzikálním zákonům. Tak třeba při pokusu o dokázání rychlosti světla byl zvuk tak rychlý, že mělo světlo co dělat, aby bylo rychlejší. Po této hodině už ti, co byli moc unavení, mohli domů, ale někteří museli zůstat po škole a za trest uklízeli celou sokolovnu.

Každopádně si myslím, že jsme si tento výjimečný školní den užili a těšíme se za rok zas.

Petr Blahuš a flákačka Kačka,
TOM 1419, Otrokovice

Vítání jara na Rezavce

Dlouhá léta jsme na první jarní akci chodili na Čvachtalku. Je to louka mezi stromy, ani ne 500 metrů od zastávky tramvaje. Bohužel majitel lesa tam poslední roky dělá stále binec - pokácí stromy, nechá všude větve a rozjezdí trávu traktorem. Tak jsme letos vzdali neustálé uklízení a vydali se jinam.

Chtěl jsem našim ukázat přírodní rezervace, které jsou přímo v Ostravě. Vyšli jsme ze Svinova přes Dubí k Rezavce. Podlezli jsme železniční most a vstoupili do pralesa. Polanský les je lužní les, bohem zapomenutá oblast, která se táhne od silnice Rudná až do Polanky.

Všude kolem zeleno - medvědí česnek. Zapomenuté klenby mostků, popadané kmeny stromů, které nikdo neuklízí a modrá obloha nás provázely celou cestu až na nekonečné louky podél Odry až do Polanky, kde jsme si zahráli spoustu her.

*Karel Závadský-Hroch,
TOM 4345 Paprsek,
Ostrava-Krásné Pole*

TOM Dumánci v zahraničí

Za poslední půlrok zorganizoval TOM Dumánci další dva zahraniční projekty v rámci programu Evropské unie Erasmus+. V říjnu 2018 proběhlo již druhé desetidenní školení s názvem „Digital Youth“ tentokrát ve slunné Alanyi na jihu Turecka. Zúčastnili se ho zástupci neziskových organizací a škol z Česka, Polska, Slovenska, Itálie, Řecka a Turecka. Cílem bylo prohloubit znalosti účastníků v oblasti diskriminace a pochopení situace vyčleňovaných skupin naší společnosti a zvýšit toleranci k lidem, kteří se od nás nějakým způsobem odlišují.

Aby naše projekty měly hmatatelnější výsledky, zaměřujeme se čím dál tím více na výměnu zkušeností v oblasti obrazové a filmové produkce. Prostřednictvím fotek a krátkých filmů totiž můžeme zejména na sociálních sítích působivě vyjádřit své pocity a sdělit své názory na lokální, či globální problémy naší společnosti. Závěrečnou prací účastníků proto byly krátké filmy, které vytvořili v menších mezinárodních skupinkách a zabývali se v nich tématy od interkulturní tolerance, přes závislost lidí na sociálních sítích, až k plýtvání jídlem v hotelích.

Filmový z tohoto říjnového projektu z projektu Digital Youth, který se konal v roce 2017, můžete najít na našem kanálu na YouTube.

V první polovině února tohoto roku jsme se podívali ještě o trochu dál a strávili týden v Libanonu. Jednalo se o seminář

pro pracovníky s mládeží s názvem „Respect for Diversity – Everybody's Business“ a jak již název napovídá, i tentokrát jsme se zaměřili na poznávání jiných kultur a učení se tolerovat odlišnosti ostatních lidí.

Naši hostitelskou organizací se stala Amel Association International, která byla pro svou činnost nominována na Nobelovu cenu za mír a je v mnoha směrech velmi inspirativní.

Protože se ve skupině 29 účastníků semináře sešlo mnoho opravdu aktivních lidí se spoustou zkušeností z oblasti práce s mládeží a interkulturním vzděláváním, strávili jsme hodně času také výměnou zkušeností mezi sebou a všichni jsme kromě hodnotných zážitků odjízdy domů bohatší také o nové metody, jak podporovat interkulturní dialog. Zároveň jsme navázali mnoho nových profesionálních kontaktů i přátelství. Poslední večer jsme měli dokonce možnost osobně se sejit a podiskutovat s Kamelem Mohannou, zakladatelem této organizace.

V posledních letech TOM Dumánci organizuje až pět mezinárodních projektů za rok a budeme rádi, když se i mezi tomíky najdou zájemci o účast na některém z nich.

Více informací najdete na našich stránkách dumanci.cz v záložce Práce s mládeží.

Lukáš Dumský,
TOM Dumánci, Praha

(red.kráčeno)

V České radě dětí a mládeže jsme ani po bezvadné oslavě dvaceti nezaháleli. Podzim byl ve znamení přípravy a psaní projektů na další rok, chystání vyúčtování dotací, přípravy slavnostního večera u příležitosti udílení Cen Přístav. Toto ocenění je určené místním politikům, podnikatelům, úředníkům apod., kteří nad rámec svých povinností podporují práci s dětmi a mládeží. **Nemáte ve svém okolí někoho takového?**

Ke konci roku a i v prvním čtvrtletí nás páčila tři témata.

1. Novela zákona o místních poplatcích. Reálně hrozilo, že nám obce budou moci stanovit poplatek při táboření až k 50 Kč/osobu/den! To by bylo pro rozpočty táborů neúnosné, a tak jsme zabojovali a ve sněmovně už leží úprava, kde jsme tuto hrozbu *snad* eliminovali.

2. Dotační peníze pro naše organizace. Původní plán navýšení rozpočtu na mládež ztroskotat. (bylo totiž třeba přidat sportovcům, mají pouhých 7 miliard). Popíchovali jsme, argumentovali, nakonec z toho rozhodnutím ministra Plagy vzešlo dalších 20 milionů navíc.

Faktická poznámka tn (vzešlo, ale tyhle peníze odpluly na kraje a s vědomím klopotně tekoucích informací mezi MŠMT, kraji a spolky se obávám jen minimálního přínosu pro nás).

3. Šablony pro NNO. Aktuálně vyhlášená výzva z Operačního programu Věda, vývoj, vzdělávání, která od příštího roku po tři další roky nabídne dětským organizacím a i oddílům tomíků možnost evropských peněz. Věříme, že nebude třeba nijak měnit oddílový program, a tak po drobném papírování přitečou nějaké koruny.

Česká rada je také velmi aktivní na poli zahraničním, musím zde zmínit naše výborné vztahy s Izraelem, kam je možné se podívat. ČRDM pořádá 2 výměny, do kterých se mohou přihlásit i tomíci. Během prázdnin proběhne v Izraeli týdenní environmentální veletrh. Je určen mládežníkům ve věku 15-17 let. Na podzim se pak uskuteční tradiční výměna pracovníků s mládeží, ta je pro starší 18 let. Sledujte web ČRDM (www.crdm.cz) a třeba vyrazíte i za hranice! Na ČRDM se zkrátka stále něco děje. Tomíci, mějte se fajn!

Ondřej Šejtka

Vlci v Srní

Nedaleko Horské Kvildy v obci Srní se nachází krásné návštěvnické centrum s výběhem vlků. Při příchodu do hlavní budovy se nás ujal jeden z průvodců, úvodní informace doplněné o živé záběry vlků nás natolik vybudily, že jsme se ihned vydali trasou směrem ke smečce. Pro nedočkavé či méně zdatné tomíky je k dispozici kratší trasa vedoucí přímo k výběhu. My, Dakoti, jsme však tomíci pevní jako skála, proto jsme se vydali při naší návštěvě trochu delší trasou. Po cestě jsme míjeli naučné cedule s ukázkami stop lesní zvěře. Víme tak už, jak rozeznat stopy vlčí od stop liščích, také víme, jak poznat, zda se zvíře procházelo či za něčím uhánělo.

Po chvíli chůze plní napětí a očekávání jsme se konečně dostali k samotnému vlčímu výběhu, nad kterým vede dřevěná lávka, ze které máme rozhled do všech stran. Nezapomeňte se dívat i pod sebe, nejeden vlk se tam před vámi může schovávat.

Celá smečka čítá 14 jedinců. Na první pohled je od sebe nerozeznáte, můžete ale hádat, který z nich že je ten alfa samec? Každý z nás se snažil spatřit alespoň na chvilku všech 14 vlků. Chvilku to trvalo, ale nakonec se povedlo.

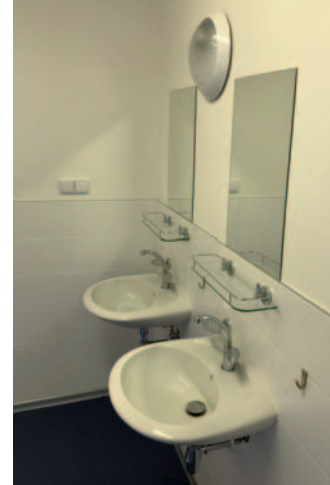
Proč je vlk příkrčený, napjatý nebo má stažený ocas? Všechno se dozvíte z dřevěných cedulí, které si můžete prohlédnout při zastávkách.

Po návratu do budovy můžete v místním sále zhlédnout krátká videa nebo si vyslechnout poutavou přednášku o tom, jak se chová alfa samec, kdo je omega člen smečky, co vlci jedí, proč je výběh rozdělený do několika částí, jak jsou vlci krmeni nebo např., kde se s nimi můžeme setkat ve volné přírodě.

Dakotům se návštěva tak líbila, že nikdo nestál ani o svačinu! A co vy? Nechystáte se také do Srní? Určitě to stojí za to!

*Kristýna Kvíky Beránková,
TOM Dakoti,
Česká Lípa*

Jarní novinky na chalupách

O třetinu prostornější jídelna, nové toalety a sprchy, vyměněné rozvody elektřiny, vody a odpadu - to je výsledek oprav proběhlých v zimě **ve sloupské ubytovně**.

Začátkem dubna pak vyrazilo ústředí a pár brigádníků na generální úklid domu a menší čistku starého harampádí. Vylepšená ubytovna už zase slouží tomíkům i ostatním hostům.

Nezahálel ani správce **Kamenky** Pavel Vaňásek. Začátkem března spolu se svými pomocníky základnu opět zvelebil. Na matracích jsou fungl nové potahy, které ušila Jindra Zoufalá z ústředí. Originální

látka je plná Youryho tlamiček, přesně těch, které najdete třeba ve Stříbrných Horách na stěně nebo na papírových deskách.

Nový dřevník (z dílny Hopa a Youryho) na zahradě je příjemným vylepšením základny. A na konec rychlý pohled na jih Čech – konkrétně do **Rožmberku**. Práce na opravě budoucí vodácké základny také pokračují – hotové jsou stropy, trámy a příčky. Práce je tam ale stále ještě dost a dost.

Na snímcích vlevo je rozestavěný Rožmberk, nahoře a vpravo foto z průběhu rekonstrukce Sloupu.

Nový dřevník je z Kamenky.

(ústř)

Les plný zvířátek

Tomíci z Hradce Králové, Pěšinky a Ostrží pořádali 23. 3. vycházku pro širokou veřejnost z blízkého okolí pod názvem **Les plný zvířátek**. Tato akce je naší dlouholetou tradicí, kterou si užíváme jak my, tak rodiče s dětmi.

Ptáte se, o čem je řeč? Připravili jsme si pro školáky z 1. a 2. tříd malebnou procházku hradeckými lesy. Trasa vedla kolem rybníku s názvem Česík a byla zakončena u dětského parku Rytířské hradiště. Ovšem to bychom nebyli správní tomíci, kdybychom si po cestě nepřichystali zábavu pro malé návštěvníky. Naši vedoucí, rádci i členové byli připraveni podělit se s veřejností o zajímavé informace ze světa zvířat a následně si s dětmi zahrát tematické hry a soutěže. Děti si mohly zkusit orientaci pomocí echolokace jako netopýr, dozvědět se, jakou má liška denní rutinu, nebo si zahrát na mnoho dalších živočichů, jako

například veverku, divoké prase či sojku. Na konci výletu na účastníky čekalo několik nízkých lanových překážek, malování prstovými barvami a řádění v objektu Rytířského hradiště, které je pro děti jak stvořené. Rodiny, které měly zájem, si mohly na veřejném ohni připravit oběd v podobě buřtů nebo klobásy.

Letošní ročník byl díky facebookové propagaci a obecnému povědomí o této akci i skvělému počasí opravdu vydařený a nadšené davy se jen hrnuly. Parkoviště pukalo ve švech a u startu stála dlouhá fronta natěšených tváří. Kromě chlapců a dívek všeho věku bylo k vidění mnoho kočárků, rodičů, prarodičů či domácích mazlíčků. Dokonce bylo nutné posílit i městskou hromadnou dopravu po zkušenostech s vysokou návštěvností z minulého roku.

Počasí nám opravdu přálo; bylo krásné, slunečné počasí a jeden z prvních letošních teplých dnů. Když si všichni prošli zábavně-naučnou stezku a my po sobě vše uklidili, měli jsme stále ještě chuť a energii zahrát si bojovku v pohádkovém duchu. Příjemné znavení a s úsměvem na tváři jsme se pak odebrali do svých domovů.

Akce pro veřejnost nás baví, a tak už se těšíme na podzimní "Pirátský guláš" a přejeme všem ostatním oddílům hodně štěstí v jejich vlastní oddílové činnosti!

*Matěj Stolín,
TOM Pěšinky a Ostrží,
Hradec Králové*

Helsinky stojí za to

Zkraje dubna jsme byli Českou radou dětí a mládeže vysláni do Finska na konferenci Nuori 2019 zaměřenou na práci s mladými lidmi. Konference samá nás v mnohém inspirovala, pojetí finské práce s dobrovolníky a mládeží je opravdu pestré a zajímavé. Tímto příspěvkem bychom se ale chtěli podělit spíše o zážitky cestovatelské - městské. Helsinky totiž opravdu stojí za návštěvu!

Přímé centrum města není velké, zvládnete jej v klidu projít téměř celé pěšky. Pokud si ale koupíte jednodenní lítačku, neprohloupíte. Díky ní se dostanete třeba na blízký ostrov Suomenlinna Sveaborg, který je zapsán pod UNESCO. Ostrov sloužící jako pevnost je protkán cestičkami po členitém, skalnatém pobřeží i po hradbách pevnosti. Můžete se kochat výhledy na moře a na Helsinky samotné, anebo zblízka prozkoumat děla mířící kamsi do Finského zálivu. Ostrov je plný spleťtých podzemních stezek spojující jednotlivé části hradeb. Samotné stavby na ostrově jsou malebné, cihlové a stále obývané, což dává ostrůvku příjemný ráz.

V Helsinkách samých si můžete vybrat k procházení část starší s krásnými mnohopatrovými domy, drobnými kostely, honosnými paláci (vedle kterých ten prezidentský vypadá tak nějak příkrčeně) či z dálky viditelnými katedrálami (postavenými na malých kopečcích). To vše

uvidíte během několikahodinové procházky. Nezapomeňte na staré tržiště (Old Market Hall) v hlavním přístavu. Dejte si tam sea-soup a už nebudete chtít jíst nic jiného!

Je libo moderny? I té je v Helsinkách dostatek - kubistické koncertní a kongresové centrum Finlandia-talo, dále třeba knihovna budoucnosti, která splňuje definici veřejného prostoru jako nic z toho, co znáte. A to o dvě koňské délky!

Bolí vás nohy? Pak nemůžete vynechat saunu, když jste ve Finsku! Sice si v Helsinkách před saunou nezabovujete se soby a nevyříznete vlastní díru do ledu jezera, ale i tak to bude sauna, na kterou nezapomenete. My stihli jednu noční saunu Löyly se smoke saunou, temnou a zvláště zakouřenou s prastarými pecemi na dřevo. Zchlazení pak obstará Balt se svými 0-1 °C. Nebo využijte saunu v přístavním centru, kde se na pontonu můžete vykoupat v běžném bazénu či v pontonovém výřezu, ve kterém proudí opět chladný Balt. To vše s výhledem na lodní kolosy přivázející turisty ze Stokholmu a Talinu, hlídkující prezidentskou stráž či typické helsinské panorama.

*Tomek Hurt,
TOM Dakota,
Ondra Šejtka,
TOM S. T. A. N.*

Nejstarší dochovaná značená trasa

Od založení Klubu českých turistů uplynulo v loňském roce 130 let. Již na počátku své činnosti si klub vytýčil jako jeden ze svých cílů zřizování a značení turistických tras. Aktivní značkářská činnost v terénu byla zahájena již v roce 1889, kdy byly vyznačeny první cesty v okolí tehdejších Svatojanských proudů, které dnes leží pod hladinou Štěchovické přehrady a cesta z Karlštejna do Berouna. Brzy na to pak cesty z Řevnic na Skalku a Babku a z Holoubkova na Rač.

Nejstarší trasou, která se dochovala do dnešní doby v celém svém rozsahu a je stále obnovována v nezměněném průběhu, je tedy ta z Karlštejna do Berouna. Vyznačena byla 24. června a 13. července 1889. V Časopise turistů z roku 1890 o tom v článku „O zkušenostech při loňské označování cest“ píše pan Vratislav Pasovský. „

Půvabné okolí Karlova Týna, zejména čarokrásné údolí potoka Kačáka s romantickou kotlinou u Svatého Jana bylo vždy vábným výletním cílem Pražanů. Hrad Karlův Týn sám o sobě pak již jest svou rozlohou, stavitelským důmyslem a zachovalostí perlou české země, kteréž ani daleko za hranicemi rovně není. Těto krajiny, tomuto velebnému místu naši drahé vlasti věnoval Klub českých turistů v první řadě svoji pozornost; a snahy výboru braly se za cílem tím, označiti cesty dosud veřejnosti nepřístupné od Karlova Týna ke Sv. Janu pod Skalou, a umožniti tak všem navštěvovatelům přístup do krásných oněch lesů bez průvodce.“

Značky na prvních trasách byly ve srovnání s dnešními značkami neobyčejně velkého formátu s prostředním pestrým pásem 10 cm širokým a s krajními bílými pásy šířky 4 cm. Vzhledem k tomu, že se na počátku ke značení používala jako vedoucí barva pouze červená, křížovaly se časem na některých místech trasy značené stejnou barvou. V méně navštěvovaných oblastech často chyběly na rozcestích těchto tras tehdy užívané turistické orientační tabulky, a tak bez turistických map se značenými trasami bylo někdy obtížné určit správný směr. Proto se začaly některé trasy značit i barvou modrou a od roku 1916 byly přidány ještě barva zelená a žlutá. Šíře barevného pruhu byla pak po čase zmenšena na šíři pruhů bílých a velikost značky se časem ustálila na rozměrech, které známe dnes.

V současné době je v České republice vyznačeno více než 43 tisíc kilometrů pěších tras, více než 37 tisíc kilometrů cyklotras, několik set kilometrů lyžařských tras a více než 100 km vozíčkářských tras. Každý rok obnovují značkaři KČT jednu třetinu pěších tras a kontrolují a opravují značení na celé délce cyklotras.

Obnovit značení pěší trasy znamená trasu projít, značky očistit, přemalovat, doplnit chybějící značky hlavně na rozcestích a odbočkách, ověřit soulad průběhu trasy se záznamem v mapě a zkontrolovat stav směrovek a tabulek na trase. I když se na značkách jako vedoucí barva používá jen červená, modrá, zelená a žlutá a krajní pásy jsou bílé, mají s sebou značkaři vždy ještě barvu hnědou tzv. zastírací. Používají ji vždy, když je potřeba upravit velikost značky, která se vlivem růstu stromu roztáhne do šířky. Standardní rozměr značky je 10 x 10 cm, a tak značkař při obnově namaluje pásy v délce 10 cm a to, co přebývá, přemaluje zastírací hnědou barvou.

V letošním roce si tak díky obětavé práci několika generací značkařů můžeme připomenout 130. výročí od vyznačení první turistické trasy KČT. Pojdte se s námi v sobotu 22. června 2019 projít po té nejstarší kompletně dochované značené turistické trase Klubu českých turistů.

Pro turisty budou připraveny trasy pochodu z Berouna nebo Karlštejna do Svatého Jana pod Skalou, kde se dozvíte něco o značení turistických tras, budete svědky vyvěšení největší turistické značky, budete moci absolvovat značkářský kvíz a pro děti zde bude možnost namalovat si

Z ČINNOSTI
Klubu českých
turistů

svou turistickou značku. Na obou trasách se budete moci setkat se značkaři při práci na obnově značení. Ve Svatém Janu pod Skalou můžete navštívit skalní vyhlídku, prohlédnout si kostela Narození sv. Jana Křtitele, podívat se do jeskyně sv. Ivana a k jeho prameni nebo navštívit Obecní muzeum.

*Pavel Přílepek,
předseda Rady značení KČT*

130 let starý Turista míří na Čerřínek

Sejm měsíců po založení Klubu českých turistů, dne 20. ledna 1889, bylo na valné hromadě klubu rozhodnuto o vydávání klubového časopisu. Časopis neměl být pouze zdrojem klubových informací nebo kronikou klubu. Časopis byl určen i všem ostatním zájemcům o výlety a turistiku, měl získávat do klubu další zájemce a posilovat tak jeho roli.

První číslo Časopisu turistů, jak se tehdy časopis jmenoval, vyšlo začátkem února 1889. Letos si tedy připomínáme 130 let od vzniku časopisu, který je jedním z nejstarších u nás dosud vydávaných periodik. Prvním redaktorem časopisu byl prof. Dr. Vilém Kurz, jehož úvodník si můžeme přečíst i dnes. Dodnes se dochoval první ročník i většina dalších čísel časopisu, která jsou na ústředí KČT schraňována a archivována. Můžeme se proto potěšit pohledem do historie turistiky i poučit se z toho, jak naši předkové žili turistikou, jak poznávali naši vlast i okolní státy a prožívali spolkový život.

Aby se seznámili současní čtenáři časopisu Turista, mnohdy nečlenové KČT, s historií a představiteli klubu, s historií časopisu, s redakcí a autory článků, uspořádá redakce ve dnech 1. a 2. června

Setkání čtenářů a dopisovatelů časopisu Turista. Program začne v sobotu v deset hodin vycházkou po naučné stezce Čerřínek. Odpoledne bude beseda s představiteli KČT a dopisovateli časopisu Turista a večer přednáška "Anna Hanuš Kučarová, slacklinerka a architektka, co chodí kilometr nad zemí." Na neděli je připravena vycházka na Fialovy skály.

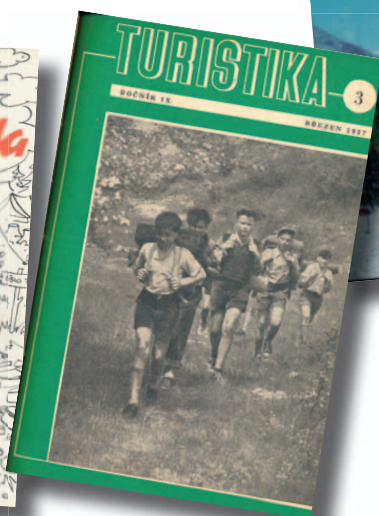
Celé setkání bude tak trochu symbolické. Čerřínek na Vysočině je místem s temnou oblohou, s krásným výhledem

na hvězdy – předsedou Klubu českých turistů před 130 lety byl profesor Jaroslav Zdeněk, pozdější první předseda České astronomické společnosti.

Večerní přednášku bude mít Anče Kučarová. Ano, právě ona během oslav 130 let trvání klubu všela největší turistickou značku na Petřínskou rozhlednu – dílo architekta Pasovského, spoluzakladatele KČT.

Redakce Turisty a Klub českých turistů zvou příznivce turistiky na setkání na Čerřínku!

Ladislav Jirásko a Petr Teringl

týpí jako domov

Oheň

Někdo stačí zapálená svíčka. Někdo potřebuje obrovský táborák, další malý táborový oheň, který si zapálil čistým způsobem a uvařil si na něm jídlo. Oheň fascinuje všechny. Děti šťourají klackem v ohni, protože jsou živlem přitahovány. A nejenom děti, že?

Pracovat s ohněm je umění, i když si to každý nemyslí. Začíná to výběrem ohniště, jeho ochranou. Je důležité nebýt líný a správně ochránit drn a okolí. Pokračuje přes zapálení, kdy zapalovač a papír je to nejmenší zlo, ale viděla jsem i různé chemické podpalovače. Přitom stačí krabička sirek a chrundí nebo křesací sada. Ale i výběr dřeva je důležitý a často jsou vidět při přikládání ještě zelené haluze. A co teprve úklid ohniště! Jen málokdo umí zahladit ohniště tak, aby nikdo nepoznal, kde bylo.

Netvrdím, že jediný správný způsob rozdělávání ohně je třením dřev. Rozhodně je to ten nejčistší způsob za pomoci přírodních materiálů. Myslím ale, že každý oheň vyžaduje svůj způsob. Jsme-li někde na výpravě s dětmi a hodně prší, je rozhodně příhodnější krabička sirek. Ale na zapálení sněmovního ohně není lepší způsob než třením dřev, a to pomocí luku nebo jen v rukách. Rozhodně stojí za to si to někdy vyzkoušet.

Každý, kdo někdy rozdělával oheň třením dřev, vám potvrdí, že je to úžasný pocit. Oheň vzplane díky lidské šikovnosti! A to si ještě představte rozdělávat oheň třeba pomocí ledové čočky!

Ale rozdělávání ohně není jediný zázrak ohně. Zkuste si třeba vyrobit pochodeň z přírodních materiálů a dokažte, aby hořela hodinu (čin 3R3). Nebo tak-

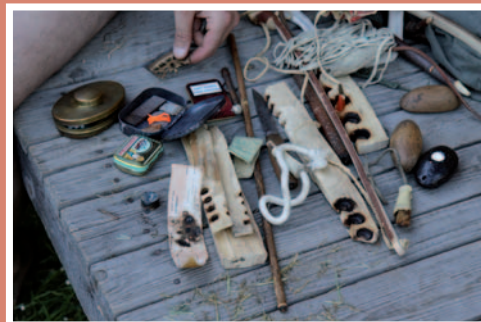
zvaná lovcova lampička, tedy lampa vyrobená jen z přírodních materiálů, včetně knotu a paliva (čin 3DD5). Ono udržování takového malého ohně přinese spoustu radosti a při plnění činu i adrenalinu. A co teprve výzva v podání činu vaření vody na čas (čin 4J7), kdy máte do 10 minut uvařit 1 litr vody v nezakryté nádobě a k dispozici máte jen jedno nenaštipané poleno, sekyru a zápalky.

Pomalů se snášší večer. Naproti v týpí už zapálili oheň. Zaskočím tam a poprosím je, jestli by mi nedali žhavý uhlík, abych si také mohla rozdělávat oheň. Odnáším si kousek jejich ohně. A za chvíli, když už mi oheň vesele praská, se objeví jiný táborník a požádá mě o oheň. A tak se může stát, že nás ten večer propojí stejný oheň.

Oheň je prostě zázrak a nic na tom nemění jeho každodenní používání. Oheň sbližuje, takovou má moc.

Kateřina Pejšová – Lasík

foto: Martin Pejša Medvěd

Mikešovo nožobraní

...různý a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Variace na Bowie knife

Tentokrát bych chtěl představit trochu větší nůž, než ty v minulých dílech. Zapomeňte na to, že takovým nožem namažete v pohodě paštiku na krajíc! Připomínalo by to likvidaci komára kanonem. Krájení chleba, masa, zeleniny či porcování kuřete mu jde mnohem lépe. Rozporcování vánočního stroměčku do popelnice na bioodpad nebyl vůbec žádný problém, stejně tak jako naštipání třísek na zátop.

Čepel je sendvičové konstrukce, leptaná v chloridu železitém s měkčími boky a tvrdším jádrem. Boky jsou z konstrukční oceli, jádro pak z oceli pérové, konkrétně z pera starého, vyřazeného nádražního vozíku. Ti starší z nás si jistě vybaví zřízení jezdící po nástupišti velkého nádraží, vozíčku zavazadla na elektrickém vozíku s podivnými zahnutými řídicími pákami.

Čepel vykoval Ivan Rác z Mimoně, polotovar záštity a koncovky rukojeti byl zakoupen v internetovém obchodě Jatan. Černě probarvená hovězí useň na rukojeti a pochvě pochází z firmy Kumo v Jablůnce u Vsetína. Řáp nože prochází celou rukojetí a je roznytován v alpakové koncovce. Výbrus je plochý s fasetou. Hřbet má do poloviny délky falešné ostří.

Tloušťka ve hřbetě je 5 milimetrů, směrem ke špičce se zužuje. Těžiště nože je zhruba 1,5 centimetru od záštity směrem ke špičce. Díky tomu jde nůž při sekání ochotně do materiálu. Pochva je ručně šitá s protiprofyznou vrstvou chránící švy před proříznutím. Proti vypadnutí je nůž jištěn řemínkem obepínajícím rukojet, zapínaným sedlářským knoflíkem. Doba potřebná na výrobu rukojeti, úpravu záštity a ušití pouzdra cca 10 až 12 hodin.

A příště možná zase něco menšího!

Jiří Lukeš—Mikeš

celková délka:	318 mm
délka čepel:	198 mm
rukojeť:	120 mm
maximální šířka:	44 mm
hmotnost nože:	347 g
hmotnost s pochvou:	470 g
náklady cca 2000 Kč	

Sám o sobě

představení nového člena předsednictva

Většinu svého oddílového života jsem prožil v Hradci Králové, kde jsem v sedmi letech nastoupil do sídlištního oddílu TOM Puřáček. Po jeho zániku mě adoptoval jiný hradecký oddíl, a sice TOM Lvířčí. V tomto oddíle jsem prožil mnoho krásných a nezapomenutelných let, nejdřív jako řadový člen, následně jako rádce, instruktor a programový vedoucí.

Posledních pět let žiju v Praze a počítám se mezi roztocké Sviřtě. Již téměř deset let se pravidelně účastním brigádních činností, které jsou vedeny za účelem zkrášlení našich spolkových chalup. Někteří mě mohou znát také jako iniciátora a organizátora loňského srazu tomíků, který proběhl v Roztokách. V následujících dnech a týdnech mě můžete potkat na řadě dalších akcí, ať už je to Železný tomík či festival zábavy FunTOM.

V mimo oddílovém životě se snažím být dobrým manželem. Kromě své krásné ženy miluji sport, zejména fotbal, florbal a golf, který mě již pátým rokem živí. Veskrze platonickou lásku chovám také k obrovskému géniu Járy da Cimrmana, který je jedním ze zdrojů mé životní filosofie. Ale nebojte, teorii externismu nezastávám.

Snad posledním střípkem v mozaice mé osobnosti je již více jak rok trvající snaha o snížení národního průměru spotřebovaného alkoholu v přepočtu na obyvatele. Žel, tento průměr i přes mou snahu stále roste.

Pevně věřím, že jste Tomíka vzali do rukou motivováni touhou čist a přeji vám hodně síly a energie v oddílovém i osobním životě.

Mára Kuskov

Marek Kuskov byl na březnové schůzce předsednictva kooptován jako jeho nový člen.

Milda 60

Jednadvacátého dubna oslavil kulatiny vedoucí Miloš Voštera. Krom srdečného blahopřání všeho dobrého od předsednictva, ústředí i ostatních kolegů otiskujeme i pěkný medailonek z pera Pavla Pakosty.

Milda – Miloš Voštera začínal v oddíle Delfini v roce 1978, jako instruktor družiny, která dala základ oddílu 404 TOM Píříkovci Brno. Jak šel čas, družina mu byla málo, chtěl si založit oddíl dle svých představ. Proto 15. dubna 1981 Miloš i se svou družinou opouští řady Delfinů a vzniká oddíl PTO Píříkovci.

Na začátku jich bylo sedm – stejně jako těch statečných, ale jejich řady se velmi rychle rozrůstaly o nové členy. Zakládající sedmičkou byli Milda, Rejpal (instruktor), Savas Sachinidis, Radek Suchomel, Jurášek – Jiří Peřta, Richard Pakosta a Jiří Rozbořil.

V roce 1981 jedou Píříkovci na tábor ještě s námi, s Delfiny, ale v roce 1982 již pořádají tábor svůj. Mimo tábory na území Československa, později Česka, pořádali Píříkovci i tábory výměnné, a to v Polsku 1987, ve Francii 1989 a 1996 v Rakousku. Za zmínku stojí také stano-vý tábor u moře v Bulharsku v roce 2000.

Těžko se takhle ve zkratce popisuje tolik let dobrovolné práce. Milda své Píříky vede i ke spoustě dalších aktivit, ne jen těch táborových. Pořádá pro svůj oddíl víkendové výpravy, zimní a jarní expedice, výpravy vánoční i velikonoční, jezdí na kole, sjíždějí vodu, organizuje každoroční jarní slaňování apod. Se svým oddílem se zapojoval (a snad ještě dlouho bude) do všech možných závodů, turistických, cyklistických či uzlařských.

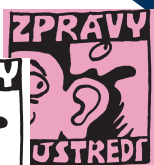
Miloš je ochotný a obětavý člověk. Stačí se zmínit a rád pomůže, ať jde o akce KČT či asociace. Bambiriáda, turistické závody, srazy, dálkové pochody. Je u všeho.

Rád mu k životnímu jubileu přeji mnoho elánu a nadšení pro další práci s dětmi. Stačí se zmínit a rád pomůže, ať už při zajištění akcí, tak i při shánění věcí, a to jak pro KČT, tak i pro Asociaci TOM ČR. Vždy je připraven komukoliv pomoci.

Proto mu k jeho životnímu jubileu přeji do dalších let mnoho elánu a nadšení pro další práci s dětmi.

Mauglí – Pavel Pakosta

Co bylo v lednu, únoru, březnu a části dubna 2019

❑ Do myslí tomíků všeho věku se ponehlahu, ale o to podmanivěji, začal vkrádat přízračný a všeobjímající FUNTOM.

❑ Ústředí pokračovalo v rozdávání starých, nadbytečných výtisků Tomíka, nad kterými se pobaví každý, kdo si o čísla vydaná před pěti, sedmi, patnácti či dvaceti roky napíše.

❑ Do Roztok dorazil anonymní dopis s požadavkem, aby se na začátku olomouckého sněmu hrály písničky Ivety Simonové, hudební legendy z padesátých, šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých roků, a náčelník se nad tím s jistotou dávkou překvapení začal zcela vážně zamýšlet.

❑ Na dva debatní večery na téma „Přibývá tomíků, ale ubývá oddílů“ se přihlásila třicítka zájemců a díky pohostinnosti otrokovických tomíků v čele s Denísem Bilíkem a také České rady dětí a mládeže se konala dvě zajímavá a podnětná debatní setkání v Otrokovcích a Praze.

❑ Klasik světových cestovatelů Miroslav Zikmund se dožil úctyhodné stovky.

❑ Zlaté trenky ve stejnojmenné sofistikované soutěži ve Valmezu oblékli Sokoláci, Lakuš a také Mořské okurky, kterým je ale záhy serval příboj.

❑ Ministerstvo školství navnadilo tomíky a další spolky na tabulku, ve které slíbilo uveřejňovat aktuality z krajů, které jsou podpořeny státními penězi měly mít štedřejší ruku i pro dětské spolky. Později vyšlo najevo, že se to netýká všech krajů a že v době, kdy se informace na webu objevily, bylo leckde už po termínu... Hm.

❑ Turistický závod vběhl do škol.

❑ Odbor pro mládež napsal tomíkům, že jim v letošním roce pošle stejný peníz jako v roce minulém a umožní jim přiměřenou a solidní aktivitu v oddílech, na chalupách, při hře i výchově a navíc že jim kulatou sumičkou umožní dostavět domeček v Rožmberku. Děkuje!

❑ 3. děčínský VOM Petra Baldy vyrazil na srub Psí zub a poslal odtud skvělý pozdrav do Roztok.

❑ Skautské ústředí hledalo, zda je mezi námi takový oddíl, který po sametové revoluci odešel od tomíků zpět do lůna skautského, ale pak se zase vrátil do naší asociace. Zda takový oddíl našlo, to už nám skautské ústředí nesdělilo. Ale rádi bychom to věděli...!

❑ Na roztockém ústředí zaválala tibetská vlajka, stejně jako třeba na budově moravskoslezského hejtmanství, pražského magistrátu, roztocké radnice, též radnice v Opavě či v Havířově.

❑ Ondra Mánek učinil 32 marných pokusů získat od (původně nadšeného) pořadatele informace o letním srazu, který se měl konat u Chodova. Nepodařilo se, komunikace vzala za své úplně, a tak je sraz zrušen. Nevídané...

❑ Ve věku 77 roků zemřel někdejší člen rady mládeže Svazu turistiky a autor popularizačních brožurek o vedení tomíků a pořádání pohádkových lesů Vladimír Theuer.

❑ Vedení spolku, které se schází za dveřmi SENIOR klubu Tomáš na Malé Straně, vzalo s povděkem příslib Tomáše Fúska, že v roce 2020 uspořádá letní sraz v Mikulášovicích.

❑ Vedení také kooptovalo nového člena, někdejšího Lvíčka a dnešního Sviště, brigádnickou stálici a pořadatele loňského srazu, Marka-Máru Kuskova. Zdeňka Rolince, který před rokem vystřídal Tomka Hurta, vystřídal na stejné schůzce vedení v roli místopředsedy Ivo Skoček, Hop. Hop!

❑ Šéf turistických závodů Zdeněk Vejrosta tajemně požádal o schůzku na roztockém ústředí a pozval na ni krom domáčího pána i předsedu Klubu českých turistů. Po půlhodině hovoru o závodech a všem kolem vyšlo najevo, že Zdeněk Vejrosta a jeho kolegové ocenili oba předsedy Cenou za přínos pro Turistické závody.

❑ Pisatel těchto řádků dodává, že by se už po prvních metrech běhu, o plížení nemluvě, ukrutně zadýchal a na trati by všechno pomotal a že se domnívá, že záslužní jsou ti, kdo do úmoru závody organizují, vylepšují, běhají, vyhrávají... ale ani toto cynické konstatování neskrýje díky a jisté dojetí.

❑ Šéf KČT byl udělením ceny ostatně vykojen natolik, že u tomíků postupně zapomněl aktovku, bundu a v posledku pak čapku s kšiletem, kterou mu ústřední mládenci později poslali na Klub českých turistů Českou poštou.

❑ Zdeněk Šmída a jeho parta neradi odpískali plánovaný ročník Cimrmana, který se letos po strašlivě dlouhé době pro malý zájem oddílů v Lípě divit nebude.

❑ Pracovní skupina náčelníků a podnáčelníků vyrazila do sněmovny tradičně vybavena leštíci pastami, klůcky, kravatami, kvádry a řadou argumentů, proč by vedle sportu měla být povýšena i mládež. Hrstka poslanců ze stejnojmenného podvýboru jim zaujatě naslouchala a slíbila pomoc. Jako vždy.

❑ Vsetínský Jan Žamboch – Kwak získal v soutěži Anděl již třetí ocenění v kategorii folk.

❑ Josef Joe Kuna, který skončil po půlstoletí ve vedení legendárního oddílu v Jablonci nad Nisou, byl v překrásném sále staroslavného Valdštejnského paláce oceněn nejvyšším uznáním ministra školství. Jeho odchovanci a kamarádi z oddílu navíc iniciovali ocenění od Senátu, ke kterému šéf asociace připojil podpis rád, a prezidenta republiky, kam připojil podpis rukou strašlivě roztrášenou.

❑ Zlatým šípům se podařilo roztočit novou, krásnější a prostornější Vrtuli. Jinak řečeno: stěhují svůj unikátní klub pro mládež do nových prostor ve Valmezu. Blahopřejeme!

❑ Farmářka Jana, majitelka lesní techniky, která bude časem pomáhat s vrtáním na Polaně a Kusalínu, se těšila z ochoty tomíků z oddílu Maracaibo.

❑ Tomáš Novotný neodolal a napsal Zdeňkovi Vejrostovi, že peníze na závody sice letos budou, ale o 30 procent nižší. Připis to byl úřední, ale odešel prvního dubna a také tak byl myšlen: nešťastný nachytaný vrchní závodník pak dva dny myslel na to, jak výše zmíněnou cenu roztockému autokratovi zase odejmout. Ten apríl...

❑ V Janově přistála péčí Hopa a You-ryho lyžařská knihobudka.

❑ Tomíci v Praze, Olomouci, Jihlavě a Brně se rozeběhli pro Světlušku.

Příjemné Otrokovice

V dubnu se uskutečnila dvě setkání tomíků, v Otrokovcích a Praze. Vedoucí a instruktoři všeho věku debatovali s náčelnictvem o tom, proč (zejména v některých regionech) ubývá oddílů TOM, když počty členů v jednotlivých oddílech vzrůstají.

Na snímku je debata z pátého dubna. Denisu Bilíkovi a jeho kolegům patří velký dík za příjemnou atmosféru, kterou v klubovně otrokovického farního společenství vytvořili.

(ton)

Letní sraz se v srpnu konat nebude!

Zájemci o **letní srážení**, jak jste se již na našich webových stránkách a ve KRA jistě dočetli, letní sraz sraz se v letošním roce konat nebude.

V roce 2020 se uskuteční v Mikulášovicích, pod taktovkou Tomáše Fúška.

(ústř)

Cena

za podporu turistických závodů

Předání ceny za přínos pro turistické závody za rok 2018 proběhlo na ústředí Asociace TOM v Roztokách dne 14. března 2019.

Z rukou předsedy Rady turistických závodů Zdeňka Vejrosta jí převzal Tomáš Novotný - předseda Asociace TOM a Vratislav Chvátal - předseda Klubu českých turistů. Cena jim byla udělena za dlouhodobou podporu a rozvoj turistických závodů.

Zdeněk Vejrosta

Vyznamenaný Joe

Náš dlouholetý vedoucí Josef Joe Kuna z Tanvaldu převzal z rukou ministra Roberta Plagy a státního tajemníka Jindry Friče medaili MŠMT prvního stupně za práci s mládeží.

Těší mě, že jsem mohl za náš spolek k vyznamenaní navrhnout obětavého muže, který svůj oddíl vedl více než padesát let a jeho tanvaldská klubovna Tomka se stala legendární!

Tomáš Novotný

Pozvání na sněm do Olomouce

Olomouc je snad nejkrásnější moravské město, ve kterém se najde každý: milovník historie, umění, sportu, vědy, turistiky, dobrého jídla a v neposlední řadě přírodních krás. Tomíci se tu zkrátka cítí jako ryba ve vodě. Detailnější lákadla najdete na:

<http://www.olomouc.eu/portal/aktuality>

**Přijedte na sněm
17.-19. ledna 2020!**

Tomík č. 109,
duben 2019

Časopis turistických oddílů mládeže.

Vydává Asociace TOM ČR
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel. 220 910 460, 220 910 314

mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Zuzana Antoňová, Petr Balcer,
Petr Teringl

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Tomek Hurt

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.

Náklad 800 výtisků.

Vydání tohoto čísla podpořil
Klub českých turistů.

**Uzávěrka
příštího čísla je již
15. května 2019**

Smutná zpráva ze Žatce

S lítostí oznamujeme, že
27. února 2019
zemřel ve věku 77 let
RNDr. Vladimír Theuer ze Žatce.

Vladimír byl dlouholetým členem rady mládeže Svazu turistiky a později RM KČT a měl na starosti metodiku, zejména akce, školení, zahraniční zájezdy. Byl autorem svého času populární brožurky Turistický oddíl mládeže, která vyšla v roce 1988 a byla mezi vedoucími našich oddílů hojně rozšířená. Patřil k lidem, kteří byli u vzniku akce Pohádkový les.

S Vladimírem jsme se setkávali na schůzkách spolkových nestorů, naposledy vloni v květnu.

Čest jeho památce!

Tomáš Novotný, Libuše Valentová

Nová stylová knihobudka z dílny Hopa a Youryho zdobí od jara 2019 janovskou chalupu.

KUSALÍNO 2019

Ne každá oddílová akce je od počátku zamýšlena jako ryzí oddychovka. Jarní Kusalíno, pobyt v chalupě nad Vsetínem, do této kategorie však jistě patřil. Sněhu jsme si, pravda, již moc neužili, rychle nám mizel před očima, ale tahle idylická krajina a romantika osamělého stavení je přitažlivá za každého počasí, v každé roční době.

Od naší poslední návštěvy se zde mnohé změnilo. Nemám na mysli jen novou střechu chalupy, nový dřevník či luxusní vybavu v podkroví, ale hlavně – byl sem zaveden éééélektrický proud.

Dost jsem se obával, že se nám bude po dřívějších večerech při svíčkách krutě stýskat. Musím ale přiznat, že jsme si na tuhle civilizační vymoženost docela rychle zvykli. Hrát složité a velice komplikované deskové hry s desítkami rozličných figurek, kartiček, žetonů, krotů, krutů, utonů, otonů, není při ligotavém světle svíček v hodnotě osvětlení stejného množství kandel či lumenů právě jednoduché. Vydatná žárovka (samozřejmě celoevropsky certifikovaná) svým svitem nejčonc nemilosrdně odhalí, kdo je zdatný hráč a kdo tedy rozhodně ne.

K největším zábavám i výzvám patřilo vaření. Strídaly se dvojice, každý den jedna. Měly za úkol uvařit kompletní menu, které by ostatní strávníci ocenili co nejvyšším počtem bodů. Chutnalo všem, hlady nikdo nezemřel. Sláva vítězům, čest poraženým,

Jsmo rádi, že některé zdejší tradice přetrvávají patrně navěky. Na mysli mám třeba dřevem vytápěná kamna a pec, na které se kdysi povalovali Valaši, o letošních jarních prázdninách pak téměř všichni zde přítomní Veverkové, arcif kromě míčkumilovného psa Rikiny. Ne, ne, jsem si jistý, tuhle pec nikdy nikdo na elektriku nepředělá. Díky, Dicku, bylo to tady bezvadné, těšíme se napříště!

*Jirka Chour,
TOM Veverk,
Brandýs nad Labem*

DOKONALÝ VEVEŘEK JOACHYM

